

Private toetsing en toezicht leiden tot hogere kwaliteit

Een bouwproject in Eindhoven toont aan dat een private invulling van kwaliteitsborging uitstekend mogelijk is en leidt tot kwaliteitsverbetering. Nieman Raadgevende Ingenieurs was betrokken als kwaliteitsborger.

Dát het stelsel voor bouwtoezicht en kwaliteitsborging in de bouw gaat wijzigen is wel zeker, hóé het wordt ingevuld is nog 'under construction'. Het wetsvoorstel kwaliteitsborging in de bouw zegt dat de bouw zelf verantwoordelijk wordt voor haar kwaliteit en dat de consument meer rechten krijgt. Diverse instrumenten zijn hiervoor momenteel in ontwikkeling. In Eindhoven is door Nieman Raadgevende Ingenieurs als kwaliteitsborger, samen met Bouwfonds en Dura Vermeer en het gehele bouwteam, aangetoond dat een private invulling op basis van de combinatie van de richtlijnen BRL 5019^[1]-BRL 5006^[2] (gecertificeerde bouwplantoetsing en gecertificeerd toezicht op de bouw) uitstekend mogelijk is en leidt tot kwaliteitsverbetering.

Het is natuurlijk even wennen dat niet de gemeente toetst, maar dat de bouwer verklaart en aantoont dat volgens Bouwbesluit en andere wettelijke richtlijnen is gebouwd. Maar eigenlijk is het toch raar

dat het tot nu toe anders is geweest.

De eerste stap in een systeem van private kwaliteitsborging is de private Bouwbesluittoets. Een logische volgende stap is de gecertificeerde oplevertoets. Dat is in lijn met de manier van denken waarbij niet het bouwplan op papier aan de regels moet voldoen, maar juist de praktijkprestatie maatgevend is. Dat is bouwen wat je afspreekt en dat vanzelfsprekend binnen de regelgeving.

Onafhankelijke partij

Het principe van het nieuwe stelsel is dat een onafhankelijke partij controleert of het nieuwbouw- of renovatieplan voldoet aan de technische bouwregelgeving. De gemeente toetst vervolgens nog uitsluitend aan het bestemmingsplan en eventuele eisen voor ruimtelijke kwaliteit (welstand) en omgevingsveiligheid en verleent de omgevingsvergunning. De wijze waarop de kwaliteit wordt geborgd, wordt daarbij vastgelegd; er zal een keuze ge-

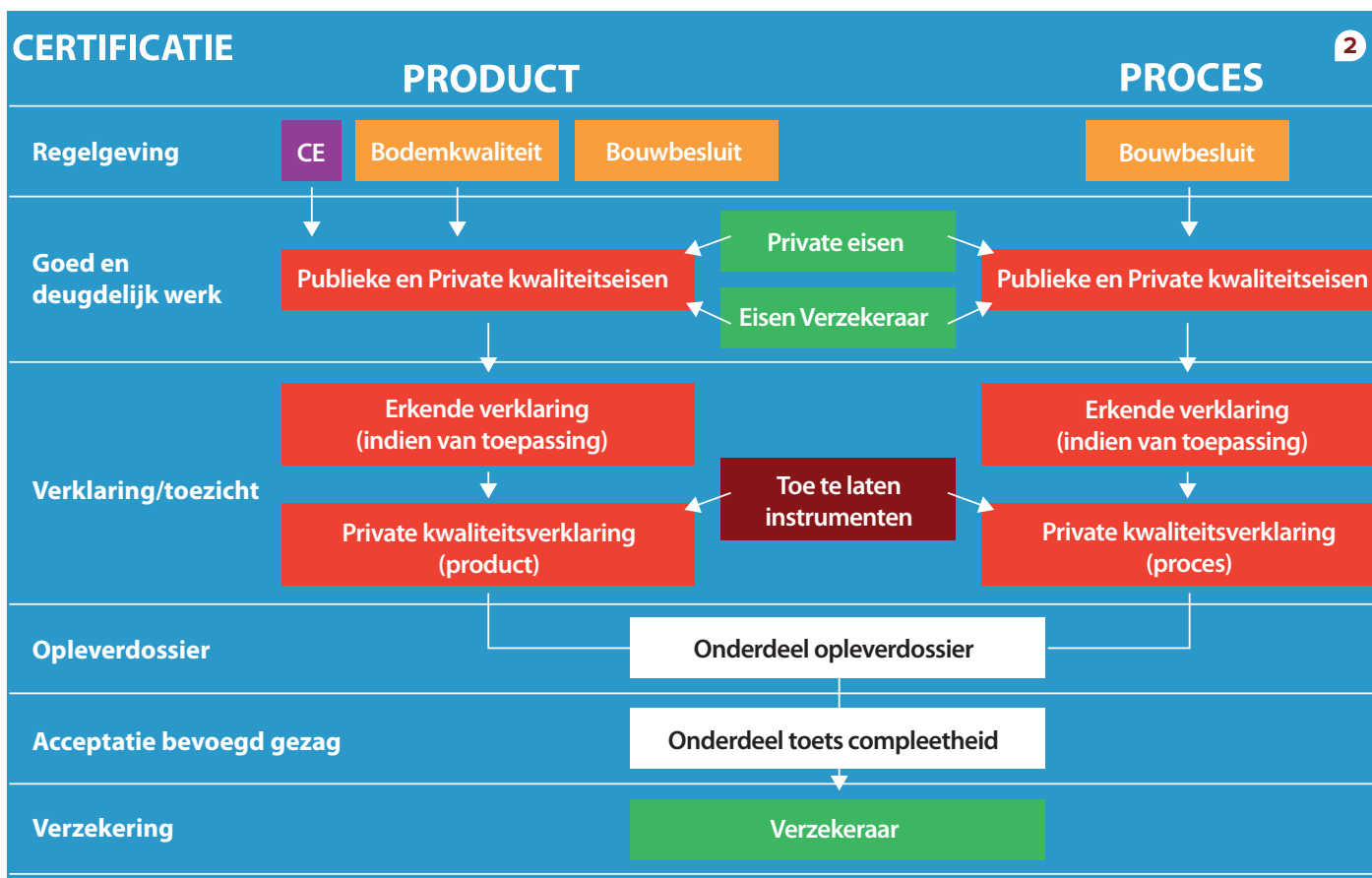
maakt worden voor een controle-instrument dat aansluit bij de complexiteit van het bouwwerk.

De toetsing door de private controleur gebeurt intensiever dan de huidige bouwplancontrole door de gemeente. De toetsing loopt met de planontwikkeling mee. Hierdoor is procesvoordeel te halen en zijn kosten te besparen. Ook stukken die gedurende de bouwvoorbereiding en tijdens de uitvoering worden uitgewerkt, gaan langs de private controleur. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om detailberekeningen en -tekeningen van constructies en installaties. Een landelijke organisatie controleert steekproefsgewijs de private toetsers en bewaakt zo de kwaliteit. Dat is vergelijkbaar met de controles van de gemeenten door de voormalige VROM-inspectie. Bovendien word je niet zomaar bouwplantoetsers. Er gelden strenge exameneisen voor het individu en het bureau.

Gebouwde werkelijkheid

Maar het gaat niet om het papieren plan, het is de gebouwde werkelijkheid die telt. Een volgende logische stap is dan ook onafhankelijke kwaliteitsborging. Dat is in landen om ons heen heel gebruikelijk. Bij oplevering controleert een onafhankelijke instantie de kwaliteit. In de utiliteitsbouw doen we dat in Nederland al, juist bij complexe projecten zoals bijvoorbeeld een ziekenhuis. De bouwende partij toont zijn kwaliteit aan volgens afgesproken procedures. Waar nodig roept men hulp in van vakspecialisten op het gebied van bijvoorbeeld gevelbouw of installaties. We spreken dan over kwaliteitsmanagement. Zo komt veel meer kennis beschikbaar dan bij een gemeente voorhanden is. Ook voor woningrenovatie is dit principe goed toepasbaar, waarbij natuurlijk de aanpak aangepast wordt aan de complexiteit van het project.

De basis van private kwaliteitsborging is een transparant proces. Het gaat erom dat bedrijven laten zien wat ze doen. Dat begint met een risicoanalyse en een keuringsplan op maat. Vooraf nadenken beperkt faalkosten aantoonbaar. Het kan vanzelfsprekend calamiteiten niet geheel voorkomen, maar ook daar kun je op anticiperen. Als het nodig is, wordt extra controlecapaciteit ingezet of worden specialisten ingeschakeld. Escaleert een probleem, dan wordt het ook tijdig opgelost. Private Bouwbesluittoetsing en kwaliteitsborging brengen bouwkwiteit in beeld op een transparante, traceerbare en professionele manier. Bouwpartijen nemen hun verantwoordelijkheid en zijn aansprakelijk. Dat is passend bij de bouw anno 2015.

De ervaring leert dat dat het proces verbetert en de kosten per saldo lager zijn, juist bij grotere projecten.

Irishof

Bij het toezicht tijdens de uitvoering voor het project Irishof te Eindhoven is volgens bovenstaand principe gewerkt aan de hand van de toetsingsinstrumenten BRL 5019 (gecertificeerde bouwplantoetsing) en BRL 5006 (gecertificeerd toezicht op

de bouw). Juist deze koppeling maakt het mogelijk om risicogestuurd en doelgericht te toetsen van begin (VO) tot eind (oplevering). Er is een bouwplantoetsing uitgevoerd, een risicoanalyse opgesteld en een toezicht- en keuringsplan op basis waarvan kwaliteitsinspecties worden uitgevoerd door Nieman Raadgevende Ingenieurs. Ook de aannemer zelf levert hieraan een belangrijke bijdrage bij diverse onderdelen uit het toezicht- en keuringsplan. Alles wordt gedocumenteerd en dit is voor alle betrokkenen via een internetomgeving in te zien. Ook de gemeente heeft toegang tot de verschillende gegevens.

Nationaal nuttig

De combinatie van toetsing volgens BRL 5019 en toezicht volgens BRL 5006 is de reden dat het project is opgenomen in een landelijke pilot. De landelijke pilot is geïnitieerd door het Platform Voorbereiding Stelselherziening (PVS) en wordt mede begeleid vanuit het Instituut voor Bouwkwiteit. De ervaringen die zijn opgedaan met deze en andere pilots zijn gebruikt om de systematiek van de private kwaliteitsborging daar waar nodig bij te stellen en verder in te vullen. Denk

1 // De praktijkpilot Irishof Eindhoven. (Luchtfoto: Dura Vermeer Rosmalen) 2 // Het principe van kwaliteitsborging. (Bron: www.stelselherziening.nu, Platform Voorbereiding Stelselherziening)

Auteurs

Dit artikel is geschreven door ing. Jan Pieter van Dalen, senior adviseur Nieman Raadgevende Ingenieurs in samenwerking met ing. Adriaan de Jong, senior adviseur Nieman Raadgevende Ingenieurs. Jan Pieter van Dalen is eindverantwoordelijke voor de private kwaliteitsborging bij de uitvoering bij het project de Irishof in Eindhoven. Hij is tevens betrokken bij de landelijke stelselherziening. Adriaan de Jong is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging in het ontwerptraject.

1

2

3

daarbij aan de plaats die CE-markering, kwaliteitsverklaringen en procescertificaten in kunnen of moeten nemen in het systeem. De samenstelling van het opleverdossier moet nog verder invulling krijgen. Ervaringen vanuit de praktijk zijn belangrijk om de werking van het systeem zoveel mogelijk te laten aansluiten op de bouwpraktijk.

Tool

Deze pilot is op een dusdanig unieke wijze vormgegeven, dat er landelijk aandacht voor is geweest. Woensdag 22 oktober 2014 was een werkgroep te gast bij dit project, bestaande uit leden van het Platform Voorbereiding Stelselherziening (onder wie voorzitter Ger van der Wal en secretaris Ton Jans) en vertegenwoordigers van het Instituut voor Bouwkwaliiteit (onder wie Gert Jan van Leeuwen), Technical Inspection Service (Jos Rooijackers) en de directie van IKOB-BKB (Bastiaan Benz) en SKW Certificatie (Willem Englebert).

Tijdens deze bijeenkomst werden met allerlei specialisten op het gebied van kwaliteitsborging concrete aspecten in de praktijk doorgesproken. Aansluitend heeft de werkgroep gesproken over het werk-

plan dat is opgesteld om te komen tot een optimaal kwaliteitsborgingsinstrument. Mede dankzij deze pilot is er inmiddels een geharmoniseerde 'risk assessment tool' ontstaan. Deze tool maakt het mogelijk om op een uniforme en objectiverende wijze de juiste onderdelen te toetsen en op waarde te schatten. De tool is door het Platform gepresenteerd tijdens een congres 'Kwaliteitsborging in de bouw' op 10 december 2014 in het Spant in Bussum. Centraal tijdens dit congres stond de stelling 'Daar wordt niet alleen de consument beter van, maar ook de bouwsector'.

Voor meer informatie zie www.stelselherziening.nu, www.stichtingibk.nl en www.nieman.nl

Betrokken partijen bij realisatie 28 woningen Irishof, Eindhoven //

Opdrachtgever: Bouwfonds // **Ontwerp:** Van Helmond | Zuidam architecten // **Constructieadviseur:** Schreuders Bouwtechniek // **Kwaliteitsborger (BRL 5019/BRL 5006):** Nieman Raadgevende Ingenieurs/Ingenieursbureau Boorsma (constructief) // **Uitvoering:** Dura Vermeer Bouw Rosmalen

1 // Oplevering van de Irishof. 2 // Bouw van de Irishof. 3 // Bezoek van de landelijke werkgroep aan de bouwplaats.

Noten

[1] BRL 5019 = Beoordelingsrichtlijn voor het "Komo Managementsysteemcertificaat Bouwplantoetsingen aan het Bouwbesluit"

[2] BRL 5006 = Beoordelingsrichtlijn voor het "Komo Managementsysteemcertificaat voor Toezicht op de Bouw"